

ARBEIDSDOKUMENT FRA DIALOGMØTE OM FAGSTANDARD oppdatert 07.06.2014

Avholdt: 20. mai 2014, kl. 17.30 – 20.00.

Ved: Sentrumskontorene, Brugata 1 (inngang Storgata).

Alle SABORGs medlemsorganisasjoner var invitert til møtet.

Deltakere:

Ellen Solberg, NKM

Silje Tangen, NKM

Sigrun Kirkeberg, NNH

Toril Kojan, Kunstterapiforeningen Norge

Ivar Svendsen, Norges Shiatsuforbund

Aja Solheim NMF og SABORG AU

Trine Hamnvik, Anita Hus, Bente Kjønstad og Kari Brøtmet, alle SABORG AU.

Norsk Psykosynteseforening kunne ikke møte denne gang, men vil ta del i det videre arbeidet.

Dette er notater fra dialogmøtet, ment som inspirasjon til videre refleksjon, diskusjon og grunnlag for det videre arbeidet.

Erfaringer med VEKS-fag

Representantskapsmøtet i SABORG vedtok i 2010 fagplan for VEKS-fag (Vitenskap, Etikk, Kommunikasjon og Samfunnsfag) for alternative behandlere. Minimumskravet er 50 undervisningstimer, og de fleste utøverorganisasjonene i Norge stiller i dag dette kravet til sine medlemmer.

Organisasjonene har valgt noe ulike fremgangsmåter ved innføring av VEKS-fag kravet. Et slikt krav kan ikke gi tilbakevirkende kraft, men mange har oppfordret eksisterende medlemmer til å ta VEKS-fag kurs som komplettering av sin utdanning. Overfor nye medlemmer er det derimot blitt stilt krav om VEKS-fag som forutsetning for fullverdig medlemskap.

Noen organisasjoner er fortsatt i en prosess for å finne en best mulig måte for praktisering av VEKS-fag kravet.

Fra 2010 av ble VEKS-fag en integrert del av mange utdannelser. Mange av utdannelsene har også fra tidligere hatt mye av både vitenskap, etikk, kommunikasjon og samfunnsfag i sin undervisning. En oppgave for utøverorganisasjonene er derfor å kartlegge de ulike utdannelsene, for å se hvor mye VEKS-fag undervisning som gis og hva utøveren evt. må ta i tillegg.

Utøvere med utdanning fra utlandet har ofte tilstrekkelig undervisning i vitenskap, etikk og kommunikasjon, men mangler samfunnsfag. NNH fortalte at de har en avtale med Tunmed, hvor elever kan få fritak fra å følge undervisning i de deler de allerede har dekket inn i sin tidligere utdanning, men må ta eksamen i hele VEKS-faget.

Det var verdifullt for deltagerne å kunne diskutere erfaringene de ulike organisasjonene hadde gjort så langt, og få innspill til hvordan VEKS-fagkravet kan praktiseres.

Hvem ønsker fagstandard?

Allerede under Aarbakke-utvalgets arbeid i 1997/98 var diskusjonen rundt minimums krav til utdanning for utøvere av alternativ behandling et tema. Praktisering/prøving av et slikt utdanningskrav innebærer imidlertid en rekke utfordringer. I forbindelse med registrerordningen valgte derfor helsemyndighetene en modell hvor utøverorganisasjonene stiller fagkrav til sine medlemmer uten at dette er direkte knyttet til registrering i registeret for utøvere av alternativ behandling.

Gjennom Ot.prp. nr. 27 (2002-2003) Om lov om alternativbehandling av sykdom m.v. fikk så utøverorganisasjonene selv ansvaret for å jobbe videre med faglig utvikling og kvalitetsbygging. Helsemyndighetene presiserer her at de ønsker dialog og samarbeid med utøverorganisasjonene, og la grunnlag for dette gjennom opprettingen av SABORG.

Særlig etter at mva-fritaket ble direkte knyttet til registrerordningen fra 2011 av, har man fått eksempler på at dagens ordning ikke nødvendigvis gir den ønskede kvalitetssikringen.

Forbrukerombudet er allerede, av hensyn til pasientsikkerhet, en pådriver for at det skal stilles minimums krav til utdanning for registrering i alternativregisteret. NAFKAM og en noen av de større utøverorganisasjonene har noe ulik begrunnelse, men ønsker ny gjennomgang av lovgivning og registrerordning.

Ved en evt. ny lov-gjennomgang er det også mulig å se for seg andre løsninger, ref. den tyske heilpraktiker ordningen), som i langt sterkere grad vil bidra til pasientsikkerheten enn dagens ordning.

Korreksjon:

Når det gjelder mva-fritaket så håndteres dette av finansdepartementet. Finansdepartementet har derfor mulighet til å stryke mva-fritaket for å frigjøre midler.

Mva. fritak for alternative behandlere er nå regulert gjennom Merverdiavgiftsloven paragraf 3-3 Alternativ behandling:

(1) Omsetning og formidling av alternativ behandling er unntatt fra loven dersom tjenestene ytes av yrkesgrupper med autorisasjon eller lisens etter helsepersonelloven eller av utøvere som er registrert i det frivillige registeret for utøvere av alternativ behandling etter lov 27. juni 2003 nr. 64 om alternativ behandling av sykdom mv. § 3.

(2) § 3-2 annet, tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende."

Evt. endringer av loven vil derfor måtte fremmes som forslag for og behandles av Stortinget.

Derfor viktig at den alternative sektor selv kan vise sin berettigelse. SABORGs medlemsorganisasjoner ønsker kvalitetsbygging. Det er mulig at mange andre organisasjoner ikke vil se behovet av en fagstandard så lenge mva-fritaket ikke er truet.

Svein Olav Hansen i Helsedirektoratet er orientert om SABORGs initiativ, og ser med velvilje på at utøverorganisasjonene selv tar tak i utvikling av en fagstandard.

Forslag til en matrise for fagstandard gruppert på terapiområder

En matrise var sendt ut sammen med invitasjonen til møtet (se siste side). Denne var ment som et diskusjonsgrunnlag. Her var terapiformene inndelt i "naturmedisinsk", "psykoterapeutisk", "helse-livsveiledning", "kroppsbehandling/muskelterapi" og "energetisk". Møtet gjorde en prøvegruppering av terapiformene som var representert i denne og fant at de fleste ville passe inn i flere av gruppene, men fant en gruppe som de tilhørte mer enn de andre.

Matrisen ble ikke videre diskutert på møtet.

Minimumstandard for utdanning?

NNH er tydelige på at de ønsker at det kommer på plass en absolutt minimumsstandard for utdanning med hensyn til pasientsikkerhet. Stemningen på møtet er at flere støtter opp om dette, men uten at man foreløpig har en klar oppfatning av hva det bør innebære

Ut fra NNHs oppfatning bør denne standarden antagelig bare omfatte VEKS fag og grunnmedisin som trolig vil være det myndighetene vil anse som relevant. Både NNH, NMF og NKM har allerede krav til grunnmedisin/grunnfag medisin. Møtet diskuterte ulike nivåer for grunnmedisin, og var enige om at nivåene må legges slik at det gir utøveren mulighet for

påbygning. Dette må også diskuteres med skolene, slik at det sikres et relevant utdanningstilbud.

For enkelte utøvere er psykologi langt viktigere enn grunnmedisin. Det var ingen uenighet om at minimumsutdannelse i medisinske fag kan være fordelaktig for alle i kommunikasjon med helsevesenet, men ingen avklaring i forhold til hvordan eller om det er den beste løsningen for eksempel vis kunstterapeuter. Her vil det være like viktig å få frem hva de ulike utdannelsene inkl. av psykologi og evt. andre fag som kan relateres til allerede etablerte normer.

Naturlige partnere i utviklingen av en fagstandard er forbrukerombudet, utøverorganisasjoner som ikke er med i SABORG og skoler som utdanner terapeuter. Denne standarden bør utarbeides slik at den både kan fungere som en frivillig bransjestandard med hensyn til pasientsikkerhet, og som et uttrykk for bransjens holdning i møte med helsedepartementet og andre relevante instanser.

Videre arbeid med fagstandard

Neste skritt bør være at SABORG avholder et arbeidsmøte hvor også de organisasjonene som ikke er SABORG medlemmer blir invitert. Dette vil kunne gi tilbakemelding på hvem som kan være aktuelle til å bli med på prosessen videre. Møtet bør holdes i slutten av juni evt. august.

Et tilsvarende møte kan senere avholdes med skolene.

Programmet til høstens kontaktforum vil avspeile arbeidet med fagstandard. SABORG, sammen med de andre som ønsker å delta, bør i etterkant av kontaktforum kunne sette sammen en gruppe som kan utarbeide et konkret forslag til fagstandard.

Det kan være en fordel at lederen av dette arbeidet er frittstående i forhold til organisasjonene og har erfaring fra tilsvarende prosesser. Det viktigste er uansett at arbeidet ledes og gjennomføres slik at fagstandard får en solid forankring hos utøverorganisasjonene.

Forslag til fagstandard må deretter behandles i SABORGs representantskapsmøte, og av de enkelte utøverorganisasjoner i henhold til deres vedtekter.

FAGSTANDARD TRADISJONELL-/KOMPLEMENTÆR MEDISIN OG ALTERNATIV BEHANDLING

Det presiseres at navn på kolonner og rader kun er forslag som grunnlag for videre diskusjon.

	Gruppe:	Naturmedisinsk	Psykoterapeutisk	Helse- livsveiledning	Kroppsbehandling Muskelterapi	Energetisk
	Behandlingsform:	XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX	XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX	XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX	XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX	XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX
Utdanningsnivå 1	Terapeutiske fag	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer
	Grunnmedisin	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer
	Psykologi/ pedagogikk	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer
	VEKS-fag	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer
Utdanningsnivå 2	Terapeutiske fag	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer
	Grunnmedisin	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer
	Psykologi/ pedagogikk	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer
	VEKS-fag	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer
Utdanningsnivå 3	Terapeutiske fag	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer
	Grunnmedisin	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer
	Psykologi/ pedagogikk	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer
	VEKS-fag	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer	Xxx timer